

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

XXXIII. Mutare quis consilium non potest in alterius detrimentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

non conceditur reo; quia illata & probata violentia hunc odiosum & actorem favorabilem reddit. In causis Matrimonii, libertatis, dotis vel testamenti eam sustinens actor, quam reus favorabilior est; *can. si quis 33. q. 1. & c. fin. de Sent. & re judic.* speciali illarum favore actori patrocinante &c.

REGULA XXXIII.

Mutare quis Consilium non potest in alterius detrimentum.

SUMMARIUM.

1. Declaratio hæc est Regulæ Quod semel 21.
2. Sensus ejus & ratio.
3. Aliis non damnosa & iniuriosa consilii mutatio licita.
4. Et aliquando laudabilis est.

1. Simillima huic est supra tradita Regula, Quod semel 21. cui præsens, eique consona Regula 75. Civilis superaddit declarationem; ut Præsentis illi conjunctæ sensus sit, *Quod semel placuit, displicere & consilium quis mutare non potest, in alterius injuriam vel detrimentum*: sicut contingeret, si scrutiniò jam publicatò electores, *c. Publicatò 57. de Elect.* aut, præsentatione Episcopo vel alteri superiori jam oblatà, patronus Ecclesiasticus, *c. Cùm autem 24. v. At verò, de Jure patr.* aut etiam laicus eum, quem primò præsentavit, excludendo variarent, *c. cit. pr.* si judex sententiam definitivam jam publicatam revocaret, *l. Judex 55. ff. de Re judic.* & aliis casibus, quibus ejus, quod semel placuit, displicentia & mutatio consilii fraudiac detrimento foret, Dynus & Barbo-

sa ad hanc Reg. uterque n. 2. Hujusmodi autem casibus inhibita mutationis consilii ratio est; quia alteri per alterum iniquam conditionem non inferendam, Regula 74. in Pandectis; & præceptum est Juris Naturalis, alterum non lædendum & jus suum cuique tribuendum, *l. Justitia 10. § 1. ff. & §. Juris 3. Inst. de J. & J.*

Quando verò consilii mutatio cum alterius injuria & damno injusto conjuncta non est, eam nec Jus nec ratio moratur; sicut in Capitularibus, à postulatione superiori necdum oblatà recedendò, & patrono laico, primò à se præsentato secundum superaddendò, variare, si velint, Jure permissum est, *c. Bone 4. de Posul. Pralat. & c. Cùm autem cit. pr.* quod hæc eorum variatione neque postulati vel præsentati, neque superioris jus lædatur. Simili modò procurator ad negotia, re adhuc integra, *l. Mandatum 15. ff. Mandati*, & ad litem in judicio prosequendam constitutus, ante litis contestationem à constituente liberè revocatur, *c. Quamvis 2. de Procurat. in 6. &* in judicio, per contestationem illam nondum constituto, ab actore libellus exhibitus licitè mutatur & emendatur, *l. Edicta 3. c. de Edendo*; quia ejusmodi revocatio mutatioque vel emendatio nemini præjudiciosa est vel damnosa; cum, si quæ earum occasione factæ sunt, expensæ ante omnia refundantur.

Quin consilii mutatio, cum publicum vel privatum Jus non resistit, quandoque laudabilis est ac sapientis, *l. Nonnunquam 8. ff. de Bonor. collat.* præsertim, si illud noxiosum minùve utile appareat; cum enim consilia aptanda sint rebus, Seneca *Epistol. 71.* his temporum cursu mutatis, à semel approbatis recedere & nova consilia inire quandoque poscit necessitas aut utilitas suadet, *c. fin. pr. de Sent. excom. in 6.* utique enim, ut

H h h h

Lucianus

Lucianus ait, *Melius est, è medio cursu recurrere, quàm malè currere*, Tholol. Lib. 2. de Republica cap. 8. n. 4.

REGVLA XXXIV.

Generi per Speciem derogatur.

SUMMARIUM.

1. Genus & Species aliter à Philosophis :
2. Aliter à JCT.^o accipiuntur.
3. Sensus & ratio Regulae.
4. In Jure scripto & non scripto :
5. In scriptis ac mandatis Principum :
6. In privilegiis :
7. In contractibus,
8. Testamentis ac legatis,
9. Et in omni alia materia militantis.
10. Species non semper explicat genus,
11. Neque isti inesse semper intelligitur :
12. Si genus & Species Juridicè sumantur.

1. **G**eneris & Speciei nomina non eandem significationem apud JCT.^o quam apud Dialecticos habent ; apud hos enim sunt universalis, quæ pluribus : illud quidem specie, ut animal homini, equo, leoni : ista verò solò numero differentibus, ut homo Titio, Cajo, Sempronio &c. conveniunt, de iisque prædicantur. Juris Consultis verò genus est omne id, quod plura sub se continet ; ut non solum homo, equus, leo & quævis species Dialecticæ : sed etiam vestis, triticum, lex, rescriptum, mandatum & similia sunt. Species autem est quodvis individuum sive singulare ex pluribus sub genere comprehensis, l. *Mutuuum* 2. pr. ff. de Reb. credit. § 1. *In nave* 31. ff. *Locati*, *Canis* ad hanc Reg. pr. & *Strein*. n. 1.

2. Quia à JCT.^o Speciei nomine etiam venit, quod minus est commune &

pauciora quàm alterum comprehendit : ut, si duæ sint leges generales, ea quæ minus generalis est, species respectu alterius latius patentis : & si duæ sint leges speciales, ea quæ specialior est, attendatur, & species : altera verò ipsius respectu genus reputentur, *Dynus ad hanc Reg. n. 8.* & *Decius in Reg. 80. Pandect. n. 1.*

Quare propositæ & ; si quæ alia, latè patentis Regulae sensus est, *Quando dispositiones contrariae sunt, ea quæ specialis est, generalis derogat quoad id, in quo ea contraria est : sive dein specialis generali antiquior sit, sive recentior aut coæva.* Idem est de duabus dispositionibus generalibus & specialibus, quarum una plura, altera pauciora comprehendit ; ferè enim minus generalis, generaliori & magis specialis ei derogat, quæ est minus specialis. Quò sensu etiam exaudienda est Regula, *In toto jure generi per speciem derogatur : & illud potissimum est, quod in speciem est directum :* quæ est 80. in *Pandectis*, *Dynus*, *Decius l. cit.* & *Tulscus Practic. V. Genus conclus. 36. n. 30.*

Ratio est ; quia, cum duæ dispositiones sibi adversantur, reducendæ in concordiam sunt, si commodè possunt, c. *Cum expediat* 29. pr. de *Elect. in 6.* § 1. *Præcipimus* 32. in fine, C. de *Appellat.* dispositiones autem generalis & specialis sibi adversantes in concordiam reduci commodè possunt, si sequamur interpretationem Juris, generali dispositioni per specialem aliquid, id scilicet, in quo hæc illi contraria est, detrahi sive ab ea eximi declarantis, *Reg. cit.* Confirmatur ; quia genus representat Regulam : Species autem Regulae oppositam Exceptionem. Cum ergo exceptio deroget Regulae : non ista exceptioni, generi quidem per speciem, non speciei per genus derogatio fiet.

Atque sic explicata firmataque Regula omnes pene dispositiones pervagatur ; spe-